

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB SEB BANKO GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. liepos 8 d. Nr. V 2020/(21.27.E-2101)-242-284
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB SEB banko (toliau – bankas) kilusį ginčą dėl banko veiksmų, kuriais galėjo būti pažeistos pareiškėjo teisės.

N u s t a t y t a:

2017 m. spalio 24 d. pareiškėjas kartu su Y. Y. (toliau kartu – kredito gavėjai) ir bankas sudarė būsto kredito sutartį Nr. (*duomenys neskelbiami*), pagal kurią kredito gavėjams buvo suteiktas kreditas žemės sklypui, esančiam adresu: (*duomenys neskelbiami*), pirkti ir gyvenamojo namo statybai (toliau – kredito sutartis). Šios sutarties pagrindu kredito gavėjams bankas suteikė 153 000 Eur kreditą, o kredito gavėjai įsipareigojo vykdyti visus kredito sutartyje nustatytus įsipareigojimus.

2018 m. rugpjūčio 28 d. tarp šalių buvo pasirašytas Susitarimas Nr. 1 dėl 2017 m. spalio 24 d. kredito sutarties Nr. (*duomenys neskelbiami*) sąlygų pakeitimo, kuriuo šalys susitarė, kad kredito gavėjams bankas papildomai suteikia 40 000 Eur kreditą ir išdėsto kredito sutartį nauja redakcija.

2019 m. gegužės 16 d. bankas atsiuntė kredito gavėjams pranešimą (toliau – pranešimas), kuriuo informavo, kad, pasibaigus kintamųjų palūkanų dalies (6 mėn. EURIBOR) fiksavimo laikotarpiui, bus pakeistas palūkanų dydis. Bankas kredito gavėjams nurodė, kad yra nustatoma 1,7 proc. metinė palūkanų norma.

2019 m. lapkričio 19 d. bankas, vykdydamas kredito sutartyje nustatytus reikalavimus, kredito gavėjams išsiuntė registruotą laišką, kuriuo priminė apie kredito gavėjų prisiimtą įsipareigojimą iki 2019 m. gruodžio 31 d. pristatyti pažymą iš Nekilnojamojo turto registro apie visišką turto baigtumą. Bankas rašte informavo, kad, kredito gavėjams neįvykdžius nurodytų įsipareigojimų, bankas bus priverstas pagal kredito sutarties nuostatas padidinti palūkanų normą. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad raštas pareiškėjui nebuvo įteiktas.

2020 m. sausio 14 d., iš kredito gavėjų taip ir nesulaukęs duomenų apie Nekilnojamojo turto registre išviešintą gyvenamojo namo statybos visišką baigtumą, bankas, vadovaudamasis kredito sutarties nuostatomis, kintamųjų palūkanų maržą padidino 1,5 proc. iki tol, kol kredito gavėjai įvykdys kredito sutartyje įtvirtintas pareigas.

2020 m. vasario 6 d. pareiškėjas pastebėjo, kad iš jo atsiskaitomosios sąskaitos yra nurašyta neįprastai didelė įmoka, todėl kreipėsi į banką. 2020 m. vasario 12 d. bankas susisiekė su pareiškėju ir paaiškino, kad jis turi pateikti Nekilnojamojo turto registro išrašą.

2020 m. vasario 14 d. pareiškėjas el. paštu bankui pateikė 2019 m. vasario 8 d. turto kadastrinę matavimų bylą, joje įrašyta, kad gyvenamojo namo statybos baigtumas yra 100 proc.

2020 m. kovo 26 d. pareiškėjas pastebėjo, kad bankas vėl pakartotinai iš pareiškėjo atsiskaitomosios sąskaitos nurašė didesnę kredito sutarties įmoką, todėl 2020 m. kovo 26 d. elektroniniu paštu bankui pateikė 2019 m. vasario 8 d. turto kadastrinę bylą ir 2020 m. kovo 23 d. deklaraciją apie statinio užbaigtumą.

2020 m. balandžio 2 d. el. laišku banko darbuotoja pakartotinai informavo pareiškėją, kad, vadovaudamiesi kredito sutarties nuostatomis, kredito gavėjai bankui turi pateikti būtent išrašą iš Nekilnojamojo turto registro, liudijantį turto visišką baigtumą įregistravimą.

2020 m. balandžio 7 d. pareiškėjas bankui pateikė išrašą iš Nekilnojamojo turto registro, todėl nuo 2020 m. balandžio 7 d. palūkanos buvo sumažintos iki pirminio kredito sutartyje nustatyto dydžio. Tačiau pareiškėjas nesutiko su padidinta palūkanų norma, todėl kreipėsi į banką dėl priskaičiuotų palūkanų grąžinimo.

Įvertinęs visus surinktus duomenis, bankas nusprendė, kad pagrįstai laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 14 d. iki 2020 m. balandžio 7 d. taikė padidintą palūkanų normą, todėl atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą ir grąžinti pareiškėjo sumokėtas padidintas palūkanas. Pareiškėjas su tuo nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas nurodė nesutinkantis su banko priimtu sprendimu. Pareiškėjo teigimu, bankas dar 2019 m. gegužės 16 d. informavo pareiškėją, jog kredito gavėjams iki 2020 m. kovo mėn. bus taikoma 1,7 proc. palūkanų norma, todėl pareiškėjui sukėlė lūkestį, kad visus sutartinius įsipareigojimus kredito gavėjai vykdo tinkamai. Pareiškėjas taip pat nurodo ir tai, kad informacinį laišką apie netinkamą kredito sutarties vykdymą gavo tik 2020 m. vasario mėn., t. y. po to, kai faktiškai buvo padidintos palūkanos. Pareiškėjas pažymi, kad 2020 m. vasario mėn. atsiųstame informaciniame laiške bankas pateikė baigtinį teiktinos informacijos sąrašą, todėl suklaidino pareiškėją. Pareiškėjo teigimu, jo gyvenamasis namas faktiškai baigtas statyti 2018 m. spalio mėn., o 2019 m. sausio mėn. sudaryta kadastro byla, patvirtinanti, jog būstas jau yra baigtas statyti. Pareiškėjo nuomone, po 2020 m. vasario 14 d. išsiųstos pretenzijos bei pateiktų turto baigtumą pagrindžiančių dokumentų bankas atsakymą pareiškėjui pateikė tik 2020 m. balandžio 2 d. Be to, pareiškėjas pažymi ir tai, kad kredito sutarties sąlygos vykdymas arba nevykdymas bankui nebūtų sukėlęs jokių sunkumų, nes pareiškėjas visą sutarties vykdymo laikotarpį buvo mokus ir vykdė visus pagal kredito sutartį prisiimtus įsipareigojimus. Dėl šios priežasties pareiškėjas prašo rekomenduoti bankui grąžinti 432 Eur, t. y. tris mėnesius nuskaičiuotą padidintą palūkanų maržą.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti. Bankas teigia, kad yra neteisingai interpretuojamas 2019 m. gegužės 16 d. pranešimas: „Šiuo pranešimu kredito gavėjai buvo informuoti tik apie palūkanų dydžio pasikeitimą po kintamų palūkanų dalies fiksavimo laikotarpio pasibaigimo.“ Bankas nurodo, kad, 2019 m. gegužės 16 d. duomenimis (pranešimo data), kredito gavėjai tinkamai vykdė pagal kredito sutartį prisiimtus įsipareigojimus, todėl jokio poreikio priminti, kad įsipareigojimai nevykdomi, nebuvo. Jeigu kredito gavėjai ir toliau būtų tinkamai vykdė kredito sutartį, tai ir toliau būtų taikomos 2019 m. gegužės 16 d. pranešime nurodytos palūkanos iki naujo kintamųjų palūkanų dalies fiksavimo laikotarpio.

Bankas taip pat teigia tinkamai vykdęs kredito sutartimi prisiimtą įsipareigojimą kredito gavėjus raštu informuoti apie palūkanų padidinimą. Bankas tvirtina, kad 2019 m. lapkričio 19 d. išsiuntė pareiškėjams registruotą laišką kredito sutartyje nurodytu adresu, todėl, banko nuomone, kredito gavėjai buvo tinkamai ir laiku informuoti apie nevykdomas kredito sutarties sąlygas. Banko nuomone, kredito gavėjai nepagrįstai nesiėmė jokių veiksmų tam, kad tos neigiamos pasekmės jiems neatsirastų. Banko teigimu, pareiškėjas tik galimai sąmoningai manipuliuoja datomis ir iškraipo faktines aplinkybes, taip siekdamas sudaryti klaidingą nuomonę, kad buvo netinkamai informuotas. Bankas pažymi, kad kredito gavėjai, pasirašydami kredito sutartį, patvirtino, jog susipažino su visomis kredito sutarties sąlygomis. Taip pat kredito gavėjai patvirtino, kad yra supažindinti su galimais neigiamais padariniais, kurie gali atsirasti dėl įsipareigojimų nevykdymo. Bankas nurodo, kad kredito gavėjai prisiėmė pareigą iki 2019 m. gruodžio 31 d. pateikti bankui Nekilnojamojo turto registro išrašą, liudijantį turto statybos visišką baigtumą, tačiau jos tinkamai neįvykdė. Be to, bankas teigia, kad net ir tada, kai buvo tinkamai informuoti apie nevykdomą įsipareigojimą ir galimą palūkanų padidinimą, kredito gavėjai nesiėmė jokių veiksmų tam, kad išvengtų sutarties sąlygų pažeidimo ir neigiamų pasekmių atsiradimo.

Bankas nurodo ir tai, kad kredito sutartyje yra nustatyta pareiga ne tik užbaigti turto statybos ar rekonstrukcijos darbus, tačiau ir išviešinti šį faktą VĮ Registrų centre. Bankas paaikšino, kad sudaro galimybę pratęsti tokius terminus, jeigu įsipareigojimų nevykdymą lėmė objektyvios aplinkybės ir kredito gavėjai apie tai pranešė bankui. Deja, pareiškėjas nebendradarbiavo su banku ir nereagavo į banko registruotu paštu siųstus pranešimus. Bankas teigia nežinojęs priežasčių, kodėl nevykdomi įsipareigojimai, o be kredito gavėjų aiškiai ir nedviprasmiškai išreikštos valios bankas neturėjo nei pagrindo, nei galimybių keisti kredito sutarties sąlygų. Atsižvelgdamas į tai, bankas laikosi pozicijos, kad tinkamai vykdė kredito sutartimi prisiimtus įsipareigojimus, elgėsi teisėtai ir sąžiningai, ieškojo individualių

visoms kredito sutarties šalims priimtinių sprendimų, todėl neturi teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo prašymo.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl dalies įsipareigojimų pagal kredito sutartį vykdymo, t. y. dėl banko priimto sprendimo padidinti palūkanų normą dėl kredito gavėjų nevykdomų kredito sutartyje nustatytų įsipareigojimų, pagrįstumo.

Atsižvelgiant į nagrinėjamo ginčo pobūdį ir pareiškėjų bankui keliamą reikalavimą, pažymėtina, kad, pagal CK 6.4 straipsnį, kreditorius ir skolininkas privalo elgtis sąžiningai, protingai ir teisingai tiek prievolės atsiradimo ir egzistavimo, tiek ir jos vykdymo ar pasibaigimo metu. CK 6.38 straipsnyje įtvirtinti šie prievolių vykdymo principai: 1) prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai bei nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais; 2) jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus; 3) kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis). Analogiški reikalavimai nustatyti ir dėl sutarčių vykdymo. Pavyzdžiui, pagal CK 6.158 straipsnio 1 dalį, kiekviena sutarties šalis, turėdama sutartinių santykių, privalo elgtis sąžiningai.

Pažymėtina, kad SNTSKĮ, reglamentuojantis su nekilnojamoju turtu susijusio kredito teikimo sąlygas, įsigaliojo 2017 m. liepos 1 d, todėl privalo būti taikomas po šio įstatymo įsigaliojimo sudaromoms sutartims.

SNTSKĮ 16 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, kad esminių kredito sutarties sąlygų pažeidimų atvejais, išskyrus finansinių įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymo atvejus, kredito sutartyje nustatyta marža gali būti didinama tik tiek, kiek nurodyta kredito sutartyje, tinkamai apie tokį maržos padidinimą informuojant kredito gavėją, ir tik tokiam laikotarpiui, kurį truko kredito sutarties sąlygų pažeidimas. Finansinių įsipareigojimų pagal kredito sutartį nevykdymo atvejais kredito sutartyje nustatyta marža negali būti didinama. Taip pat SNTSKĮ 17 straipsnio 1 dalyje yra reglamentuota, kad „kredito davėjas privalo raštu popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiamu pranešimu informuoti kredito gavėją apie kredito palūkanų normos pakeitimus. Šis pranešimas pateikiamas ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki kredito palūkanų normos pakeitimo įsigaliojimo ir jame turi būti nurodytas kredito įmokos dydis įsigaliojus pakeistai kredito palūkanų normai ir, jeigu keičiasi kredito įmokų skaičius ir mokėjimo periodiškumas, pateikiami atitinkami duomenys apie tokį pakeitimą.“

Kredito sutarties su visais vėlesniais jos pakeitimais Asmeninės dalies „Kitos sąlygos“ 1 punkte yra nustatyta, kad „kredito gavėjai turi iki 2019 m. gruodžio 31 d. užbaigti nekilnojamojo turto statybos ar rekonstrukcijos (įskaitant galutinį įrengimą ir apdailą) darbus ir pateikti bankui nekilnojamojo turto registro išrašą, liudijantį minėto nekilnojamojo turto visišką baigtumą.“ Taip pat Asmeninės dalies „Kitos sąlygos“ 3 punkte yra reglamentuota, kad „kredito gavėjams nevykdant Asmeninės dalies skilties „Kitos sąlygos“ 1 punkte nustatytų įsipareigojimų ar bet kurio iš jų, nevykdymo ar netinkamo vykdymo laikotarpiu kintamųjų palūkanų normos marža arba fiksuotųjų palūkanų norma (priklauso nuo to, kuri palūkanų rūšis yra taikoma), didinamos 1,5 procentiniu punktu. Apie palūkanų padidinimą bankas informuos kredito gavėjus raštu. Tai, kad palūkanos buvo padidintos, nereiškia, kad kredito gavėjai nebeturi vykdyti savo įsipareigojimų. Kredito gavėjams įvykdžius visus nustatytus įsipareigojimus ir pateikus bankui tai liudijančius dokumentus bankas per 20 dienų toliau apskaičiuodami palūkanas nebetaikys pagal šį punktą nustatytą didesnių palūkanų.“

Vertinant visus Lietuvos bankui pateiktus duomenis, pažymėtina, kad pareiškėjas bankui kelia reikalavimą grąžinti laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 14 d. iki 2020 d. balandžio 7 d. nepagrįstai priskaičiuotas padidintas 1,5 proc. palūkanas. Nesutikdamas su pareiškėjo prašymu, bankas nurodė atlikęs visus kredito sutartyje numatytus įsipareigojimus, o kredito

gavėjai nevykdė kredito sutartyje nustatyto reikalavimo iki 2019 m. gruodžio 31 d. visiškai užbaigti gyvenamojo namo statybas, įregistruoti šį faktą Nekilnojamojo turto registre ir apie tai informuoti banką. Kadangi kredito gavėjai tokių duomenų nepateikė, bankas mano, kad pagrįstai priėmė sprendimą padidinti palūkanų normą iki tol, kol kredito gavėjai įvykdys pagal kredito sutartį prisiimtus įsipareigojimus.

Iš byloje esančių duomenų matyti, kad 2019 m. lapkričio 19 d. bankas kredito gavėjams išsiuntė raštą, kuriame buvo nurodyta, kad jeigu kredito gavėjai iki 2019 m. gruodžio 31 d. neįvykdys pagal kredito sutartį prisiimtų įsipareigojimų, bus padidinta būsto kredito palūkanų normos marža. Tačiau iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad 2019 m. lapkričio 19 d. raštas pareiškėjui nebuvo pristatytas ir 2020 m. sausio 8 d. buvo grįžusių laiškų sąrašė su požymiu – „X4 – Neatsiėmė“. Kadangi kredito gavėjai neįvykdė savo įsipareigojimų, bankas 2020 m. sausio 14 d. 1,5 proc. padidino kredito sutartyje sutartas palūkanas. 2020 m. vasario 6 d. pareiškėjas kreipėsi į banką, prašydamas paaiškinti, koku pagrindu buvo padidinta kredito įmoka, o 2020 m. vasario 12 d. pareiškėjui buvo pateiktas atsakymas, jog, pareiškėjui pateikus Nekilnojamojo turto registro išrašą, patvirtinantį, kad gyvenamojo namo baigtumas – 100 proc., palūkanų norma bus sumažinta. 2020 m. vasario 14 d. pareiškėjas el. paštu bankui pateikė 2019 m. vasario 8 d. turto kadastrinę bylą, iš kurios matyti, kad pastatas yra užbaigtas statyti. Taip pat 2020 m. kovo 26 d. pareiškėjas pakartotinai el. paštu bankui pateikė 2019 m. vasario 8 d. turto kadastrinę bylą ir 2020 m. kovo 23 d. deklaraciją apie statinio užbaigtumą. 2020 m. balandžio 2 d. el. paštu bankas pakartotinai informavo pareiškėją, kad, vadovaudamiesi kredito sutarties nuostatomis, kredito gavėjai bankui turi pateikti išrašą iš Nekilnojamojo turto registro, liudijantį turto visiško baigtumo įregistravimą. Be to, bankas papildomai akcentavo, kad pareiškėjo pateikti dokumentai nėra pakankami, kad būtų tinkamai įvykdyti kredito gavėjų įsipareigojimai. 2020 m. balandžio 7 d. pareiškėjas bankui pateikė Nekilnojamojo turto registro išrašą, todėl 2020 m. balandžio 7 d. palūkanos buvo sumažintos iki pirminio kredito sutartyje nustatyto dydžio.

Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant į kredito sutartyje išdėstytas nuostatas, svarbu pažymėti, kad šalys, sudarydamos kredito sutartį, aiškiai ir nedviprasmiškai susitarė, jog kredito gavėjai įsipareigoja iki 2019 m. gruodžio 31 d. visiškai užbaigti gyvenamojo namo statybą, šį faktą įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir jo išrašą pateikti bankui. Kaip sankcija už šių pareigų nevykdymą, kredito sutartyje yra numatyta, kad kredito gavėjams 1,5 proc. bus padidintos kredito sutartyje nustatytos palūkanos (ginčo tarp šalių dėl to nėra). Iš pateiktų duomenų matyti, kad kredito gavėjai nevykdė pagal kredito sutartį prisiimtų įsipareigojimų: iki 2019 m. gruodžio 31 d. neįregistravo gyvenamojo namo visiško baigtumo Nekilnojamojo turto registre ir jo išrašo nepateikė bankui. Bankas, vadovaudamasis kredito sutarties nuostatomis, bandė informuoti kredito gavėjus apie kredito sutarties galimą netinkamą vykdymą ir 2019 m. lapkričio 19 d. registruotu paštu (kredito sutartyje nurodytu adresu) išsiuntė raštą, tačiau kredito gavėjas šio rašto neatsiėmė. Dėl šios priežasties galima daryti išvadą, kad bankas vykdė visus kredito sutartyje ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus, tinkamai įvertino faktą, kad pareiškėjai nevykdo pagal kredito sutartį prisiimtų įsipareigojimų, vykdė informavimo raštu pareigą ir pagrįstai turėjo teisę padidinti palūkanų normą kredito sutartyje numatytu dydžiu, t. y. 1,5 proc.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką nurodo, kad apie padidintas palūkanas sužinojęs tik 2020 m. vasario mėn., todėl, pareiškėjo nuomone, jam nepagrįstai iki 2020 m. balandžio mėn. bankas pritaikė padidintą palūkanų normą, nors pareiškėjo gyvenamasis namas buvo užbaigtas statyti dar 2019 m. sausio mėn. Vertinant pateiktus duomenis, svarbu yra tai, kad kredito gavėjai sudarė su banku sutartį ir savo parašu pareiškėjas patvirtino, kad yra susipažinęs su visomis kredito sutarties sąlygomis, tarp kurių buvo numatyta pareiga ne tik užbaigti gyvenamojo namo statybas, tačiau ir gyvenamojo namo statybų užbaigimo faktą įregistruoti Nekilnojamojo turto registre ir registro išrašą pateikti bankui. Nors pareiškėjo namas faktiškai buvo baigtas statyti dar 2019 m. vasario mėn., t. y. būtent tada buvo sudaryta gyvenamojo namo kadastro byla, kurioje nurodyta, kad gyvenamojo namo statybos yra užbaigtos, tačiau kredito gavėjai iki 2019 m. gruodžio 31 d. VĮ Registrų centrui nepateikė Deklaracijos apie statybos užbaigimą, neįregistravo pastato visiško statybos baigtumo Nekilnojamojo turto registre ir jo išrašo nepateikė bankui. Taigi, bankui buvo užkirstas kelias įsitikinti, kad gyvenamojo namo statybos yra užbaigtos ir kad kredito gavėjai įvykdė kredito sutartyje numatytus įsipareigojimus, todėl banko priimtas sprendimas padidinti kredito sutartyje nustatytas palūkanas yra teisingas ir pagrįstas.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas papildomai pažymi ir tai, kad 2020 m. vasario mėn. pateikė bankui gyvenamojo namo kadastro bylą, kurioje nurodyta, jog gyvenamasis namas yra visiškai užbaigtas statyti, t. y. nustatytas 100 proc. gyvenamojo namo statybos baigtumas. Lietuvos banko vertinimu, pakartotinai svarbu pažymėti, kad šalys, sudarydamos kredito sutartį, aiškiai susitarė, kad vien tik namo statybos užbaigimo faktas nereiškia, kad kredito gavėjai įvykdė visus savo įsipareigojimus. Be šių įsipareigojimų, kredito gavėjai papildomai įsipareigojo faktą apie visišką gyvenamojo namo statybos baigtumą išviešinti Nekilnojamojo turto registre ir jo išrašą pateikti bankui. Pabrėžtina tai, kad bankas bendradarbiavo su pareiškėju ir dėjo pastangas, kad kredito sutartis būtų vykdoma tinkamai, t. y. tiek 2019 m. lapkričio 19 d. siųstame rašte, tiek 2020 m. vasario 12 d. atsakyme į pareiškėjo kreipimąsi, tiek 2020 m. balandžio 2 d. el. laiške nurodė, kokius duomenis kredito gavėjai privalo pateikti, kad būtų įvykdyti kredito sutartimi prisiimti įsipareigojimai ir jiems nebūtų padidinta arba vėl būtų atkurta palūkanų norma. Tačiau pareiškėjas, net ir gavęs iš banko tikslią informaciją, nebendradarbiavo su banku ir nesiėmė aktyvių veiksmų tam, kad būtų pateikti atitinkami kredito sutartyje nurodyti duomenys ir kuo greičiau būtų sumažinta palūkanų norma, t. y. pareiškėjas bankui 2020 m. vasario 14 d. pateikė gyvenamojo namo kadastro bylą, o 2020 m. kovo 26 d. pateikė papildomai ir Deklaraciją apie statinio užbaigtumą, tačiau gyvenamojo namo Nekilnojamojo turto registro išrašas buvo pateiktas tik 2020 m. balandžio 7 d. Taigi, nors pareiškėjas bankui ir anksčiau pateikė duomenis apie faktinį gyvenamojo namo statybos užbaigtumą, tačiau nepateikė visų kredito sutartyje nurodytų būtinų pateikti duomenų, t. y. gyvenamojo namo statybos užbaigtumas nebuvo įregistruotas VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre ir šio registro išrašas nebuvo pateiktas bankui. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad bankas, įvertinęs kredito sutarties nuostatas, pagrįstai nesivadovavo vien tik pareiškėjo pateikta gyvenamojo namo kadastro byla ir nuo 2020 m. vasario 14 d. ir toliau taikė padidintas palūkanas iki tol, kol pareiškėjas pateikė visus kredito sutartyje nurodytus duomenis.

Be to, pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nurodo aplinkybę, kad 2019 m. gegužės 16 d. bankas kredito gavėjams siuntė pranešimą, kad iki 2020 m. kovo mėn. jiems yra nustatoma 1,7 proc. palūkanų norma. Dėl šios priežasties pareiškėjas mano galėjęs pagrįstai tikėtis, kad kredito sutartis yra vykdoma tinkamai. Lietuvos banko vertinimu, tokie pareiškėjo teiginiai yra nepagrįsti. Iš pateiktų duomenų matyti, kad bankas, likus daugiau nei pusei metų iki kredito sutartyje numatyto įsipareigojimų užbaigti gyvenamojo namo statybas įvykdymo termino, atsiuntė kredito gavėjams įprastinį informacinį pranešimą, kuriuo standartiškai informavo, kad bus perskaičiuota kredito sutartyje nustatytų kintamųjų palūkanų norma, ir pateikė kredito įmokų mokėjimo grafiką. Svarbu yra tai, kad nei teisės aktuose, nei kredito sutartyje nėra nustatytos banko pareigos daugiau nei prieš pusę metų informuoti kredito gavėjus apie galimai nevykdomus kredito sutarties įsipareigojimus ir dėl to galimai padidintas palūkanas. Teikiant pranešimą kredito gavėjams buvo tinkamai vykdomos kredito sutarties nuostatos, todėl bankas pagrįstai kredito gavėjams nenurodė ir nepritaikė padidintos palūkanų normos už kredito sutarties netinkamą vykdymą. 2019 m. gegužės 16 d. bankas negalėjo žinoti, kad pareiškėjai nevykdys pagal kredito sutartį prisiimtų įsipareigojimų, todėl galima daryti išvadą, kad bankas pagrįstai pranešime neinformavo kredito gavėjų apie galimą įsipareigojimų nevykdymą ir padidintas palūkanas.

Taigi, įvertinus visus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad bankas visus veiksmus atliko tiek pagal teisės aktų, tiek pagal kredito sutarties nuostatas, vykdė visus kredito sutartyje nustatytus reikalavimus, todėl pagrįstai – kredito gavėjai nesilaikė kredito sutartimi prisiimtų įsipareigojimų ir juos įvykdė tik 2020 m. balandžio 7 d. – laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 14 d. iki 2020 m. balandžio 7 d. taikė padidintą palūkanų normą, o pareiškėjo pateiktas reikalavimas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas